

An Bhruiséil, 20 Márta 2019
(OR. en)

XT 21014/19

BXT 15
CO EUR-PREP 10

NÓTA

ó:	Ardrúnaíocht na Comhairle
chuig:	na toscaireachtaí
Ábhar:	Ionstraim i dtaca leis an gcomhaontú maidir le Ríocht Aontaithe na Breataine Móire agus Thuaisceart Éireann a bheith ag tarraingt siar as an Aontas Eorpach agus as an gComhphobal Eorpach do Fhuinneamh Adamhach

Gheobhaidh na Toscaireachtaí¹, i gceangal leis seo, an Ionstraim thuasluaite. Téacs é seo a comhaontaíodh ar leibhéal na n-idirbheartaithe, a comhaontaíodh idir an Príomh-Aire May agus Uachtarán an Choimisiúin Eorpaigh Jean-Claude Juncker ar an 11 Márta 2019 in Strasbourg, agus a d'fhormheas an Coimisiún Eorpach an lá céanna sin.

¹ Tar éis fógra faoi Airteagal 50 CAE ní bheidh an comhalta den Chomhairle Eorpach nó den Chomhairle a ionadaíonn don Bhallstát a bheidh ag tarraingt siar rannpháirteach i bpléití na Comhairle Eorpaí nó na Comhairle nó i gcinntí ón gComhairle Eorpach nó ón gComhairle a bhaineann leis an mBallstát sin.

Ionstraim i dtaca leis an gComhaontú maidir le Ríocht Aontaithe na Breataine Móire agus Thuaisceart Éireann a bheith ag tarraingt siar as an Aontas Eorpach agus as an gComhphobal Eorpach do fhuinneamh adamhach

Tá an tAontas agus an Ríocht Aontaithe:

Á athdhearbhú dóibh mian na bpáirtithe an caidreamh sa todhchaí a bhunú, comhpháirtíocht a bheidh chomh dlúth agus chomh láidir agus is féidir, i bhfianaise na ndúshlán domhanda atá rompu araon, agus béim a leagan ar a ngealltanais tabhairt faoi ullmhúcháin a luaithe a bheidh an Comhaontú um Tharraingt Siar sínithe, chun a áirithiú gur féidir tús a chur leis an gcaibidlíocht maidir leis an gcaidreamh sa todhchaí chomh luath agus is féidir tar éis tharraingt siar na Ríochta Aontaithe.

Á mheabhrú dóibh malartú litreacha an 14 Feabhra 2019 idir Uachtaráin na Comhairle Eorpaí agus an Choimisiúin Eorpaigh, agus Príomh-Aire Ríocht Aontaithe na Breataine Móire agus Thuaisceart Éireann, agus na soiléirithe a leagadh amach iontu.

Á mheabhrú dóibh nach mian leis na páirtithe an réiteach cúlstop a bheith infheidhme sa Phrótacal maidir le hÉirinn/Tuaisceart Éireann, agus dá mba amhlaidh a bheadh, gur socrú trádála fo-optamach a bheadh ann don dá thaobh, agus go bhfuil rún daingean ag an dá pháirtí comhaontú a dhéanamh san am atá le teacht agus a chur in ionad an réitigh cúlstop le haghaidh Tuaisceart Éireann, comhaontú lena n-áiríteofar, ar bhonn buan, nach mbeidh teorainn chrua ar oileán na hÉireann, agus lánurraim á tabhairt d'iomláine mhargadh inmheánach an Aontais agus d'iomláine chríochach na Ríochta Aontaithe.

Á chur i dtreis dóibh go mbeidh athbhreithnithe rialta le déanamh ar an bPrótacal maidir le hÉirinn/Tuaisceart Éireann le gur féidir leis na páirtithe a mheas an bhfuil an Prótacal sin riachtanach fós nó an bhféadfadh deireadh teacht le feidhm a bheith aige go hiomlán nó go páirteach.

Á mheabhrú dóibh, maidir le haon díospóid a bhaineann le hAirteagal 5 den Chomhaontú um Tharraingt Siar a chomhlíonadh tar éis dheireadh na hidirthréimhse, go mbeidh Airteagal 2(1) agus Airteagal 20 den Phrótacal maidir le hÉirinn/Tuaisceart Éireann faoi réir an tsásra um réiteach díospóidí atá leagtha síos in Airteagal 167 go hAirteagal 181 den Chomhaontú um Tharraingt Siar.

Á thabhairt dá n-aire gur ráiteas glan soiléir atá san ionstraim seo, ar aon chiall le hAirteagal 31 de Choinbhinsiún Vín maidir le Dlí na gConarthaí, ón dá pháirtí sa Chomhaontú um Tharraingt Siar maidir leis an méid a aontaíodh i roinnt d'fhorálacha an Chomhaontaithe um Tharraingt Siar, lena n-áirítear an Prótacal maidir le hÉirinn/ Tuaisceart Éireann. Dá bhrí sin, doiciméad tagartha atá ann nár mhór a úsáid má thagann aon fhadhb chun cinn i gcur chun feidhme an Chomhaontaithe um Tharraingt Siar. Chuige sin, tá feidhm dhlíthiúil agus cheangailteach leis.

A. I nDÁIL LE hAIRTEAGAL 5 DEN CHOMHAONTÚ UM THARRAINGT SIAR AGUS LE hAIRTEAGAL 2(1) DEN PHRÓTACAL MAIDIR LE hÉIRINN/TUAISCEART ÉIREANN

Caibidlíocht maidir leis an gcomhaontú sa todhchaí agus an Prótacal a ionadú go hiomlán nó go páirteach

1. Meabhraíonn an tAontas agus an Ríocht Aontaithe a ngealltanais chun a áirithiú, de mheon macánta agus lánurraim fhrithpháirteach á tabhairt dá chéile, na hoibleagáidí a eascraíonn as an gComhaontú um Tharraingt Siar a chomhlíonadh.
2. I réamhrá an Phrótacail maidir le hÉirinn/Tuaisceart Éireann("an Prótacal") taifeadtair ann "go bhfuil sé ar intinn ag an Aontas agus ag an Ríocht Aontaithe comhaontú dá éis sin a chur in ionad an réitigh cúlstop le haghaidh Thuaisceart Éireann, ar comhaontú é lena leagfar síos socruithe malartacha chun a áirithiú nach mbeidh teorainn chrua ar oileán na hÉireann ar bhonn buan", agus cosaint a thabhairt d'iomláine mhargadh inmheánach an Aontais agus d'iomláine chríochach na Ríochta Aontaithe..
3. In Airteagal 2(1) den Phrótacal cuirtear an oibleagáid ar an Aontas agus ar an Ríocht Aontaithe "a ndícheall comhaontú a thabhairt i gcrích faoin 31 Nollaig 2020 is comhaontú a ghabhfaidh ionad an Phrótacail seo ina iomláine nó i bpáirt".

4. Tá an tAontas agus an Ríocht Aontaithe den tuairim i dtaca le diúltadh chun moltaí nó leasanna éagsúla a thabhairt san áireamh, mar shampla, nach mbeadh sin i gcomhréir lena n-oibleagáidí faoi Airteagal 2(1) den Phrótacal agus le hAirteagal 5 den Chomhaontú um Tharraingt Siar.
5. I bhfianaise a n-oibleagáide faoi Airteagal 2(1) den Phrótacal, cuirfidh an tAontas agus an Ríocht Aontaithe tús le caibidlíocht maidir le comhaontú a dhéanfar sa todhchaí agus a luaithe a tharraingíonn an Ríocht Aontaithe siar as an Aontas. Ba cheart an chaibidlíocht sin a dhéanamh ar bhonn práinne, agus dlús a chur le hiarrachtaí mura dtugtar an chaibidlíocht i gcríoch faoi cheann bliana ó dháta tharraingt siar na Ríochta Aontaithe.
6. Le go mbeifear in ann tús a chur leis an gcaibidlíocht sin agus iad a chur chun cinn go tapa, thug an tAontas agus an Ríocht Aontaithe gealltanais, i gcomhréir le mír 141 go mír 143 den dearbhú polaitiúil arna chomhaontú eatarthu i mí na Samhna 2018, tabhairt faoi ullmhúcháin le haghaidh na caibidlíochta sin a luaithe a bheidh an Comhaontú um Tharraingt Siar sínithe, lena n-áirítear na struchtúir a bhunú le haghaidh caibidlíocht ina leith agus socruithe lóistíochta a phlé. Dá bhrí sin, tá an tAontas agus an Ríocht Aontaithe tiomanta do bheith ag obair go tapa ar an gconradh atá le teacht lena mbunófar na socruithe malartacha faoin 31 Nollaig 2020, ionas nach gá an cúlstóp a ghníomhachtú.
7. Ina theannta sin, chomhaontaigh ag an tAontas agus an Ríocht Aontaithe, a luaithe a dhaingnítear an Comhaontú um Tharraing Siar, go ndéanfar sruth caibidlíochta a bhunú chun socruithe malartacha a chur in ionad an ailínithe custaim agus rialála arna mbeartú le haghaidh eilimintí an Phrótacail a bhaineann le hearraí². Sa sruth caibidlíochta sin, dá dtagraítear sa ráiteas comhpháirteach lena ndéantar an dearbhú polaitiúil a fhorlíonadh, beidh, inter alia, comaoin maidir le socruithe cuimsitheacha comhair chustaim, agus socruithe agus teicneolaíochtaí éascaitheacha. De bhua é a bheith leabaithe sa struchtúr caibidlíochta iomlán, beidh an sruth caibidlíochta in ann an dul chun cinn a dhéantar a chur san áireamh sa chaibidlíocht a dhéantar ar bhonn níos leithne maidir leis an gcuidreamh sa todhchaí, go háirithe i dtaca rialacháin maidir le hearraí agus custam.

² Airteagal 6 go hAirteagal 10 den Phrótacal.

8. I gcomhréir le mír 147 den dearbhú polaitiúil, tionólfar comhdháil ardleibhéil gach sé mhí ar a laghad ó dháta tharraingt siar na Ríochta Aontaithe as an Aontas chun an dul chun cinn a mheas agus chun a chomhaontú, a mhéid agus is féidir sin idir an dá pháirtí, na gníomhaíochtaí is gá chun dul ar aghaidh. Chun a áirithiú maidir leis an gconradh atá le teacht, gur féidir leis teacht i bhfeidhm faoi dheireadh na hidirthréimhse, tá an tAontas agus an Ríocht Aontaithe den tuairim go bhfuil sé tábhachtach an dul chun cinn a athbhreithniú i dtaca le socruithe malartacha ag gach comhdháil ardleibhéil, in éineacht le dul chun cinn ar bhonn níos leithne i dtaca leis an gcaidreamh sa todhchaí. I bhfianaise na tuairime sin, féadfaidh an ríocht Aontaithe, i gcomhréir le hAirteagal 3 den Phrótacal, síneadh a iarraidh leis an idirthréimhse le go mbeidh tuilleadh ama ann chun an caidreamh sa todhchaí agus an comhaontú atá le teacht a thabhairt i gcrích.
9. D'fhonn aghaidh a thabhairt go tapa ar bhacainní substainteacha a d'fhéadfadh moill a chur ar dhul chun cinn nó é a chur i mbaol, aontaíonn an tAontas agus an Ríocht Aontaithe freisin, ar iarraidh a fháil ó cheachtar den dá pháirtí agus ar ghearrfhógra, comhdhálacha ardleibhéil urghnácha a thionól aon tráth.
10. An comhaontú a bheidh le teacht lena ndéanfar an ailíniú custaim agus rialála maidir le heilimintí an Phrótacail a bhaineann le hearraí, d'fhéadfadh sé seasamh leis féin nó a bheith ina chuid de chomhaontú nó de chomhaontuithe níos leithne maidir leis an gcaidreamh sa todhchaí, ach sin ag brath ar dhul chun cinn na caibidlíochta níos leithne. Na socruithe malartacha, socruithe a chuirfear in ionad an Phrótacail go hiomlán nó go páirteach, i gcomhréir le hAirteagal 2 den Phrótacal, ní gá dóibh a chuid forálacha a mhacasamhlú ar aon dóigh, ar choinníoll go ndéantar na bunchuspóirí a chomhlíonadh go fóill. I gcás gur gá don chomhaontú seasamh leis féin mar gheall ar mhoilleanna sa dul chun cinn i dtaca leis an gcaibidlíocht níos leithne, beidh sé d'aidhm ag na páirtithe an comhaontú seo a bhunú go han-tapa tar éis na hidirthréimhse agus lánurraim á tabhairt do dhlíchóras na bpáirtithe faoi seach.
11. Aontaíonn an tAontas agus an Ríocht Aontaithe go ndéanfar toradh na caibidlíochta a thrasú i gcomhaontú atá le teacht dá éis sin, a luaithe a thabharfar an chaibidlíocht maidir le socruithe malartacha i gcrích le sástacht an dá pháirtí. An comhaontú a bheidh le teacht lena ndéantar na socruithe malartacha a thrasú, cuirfear i bhfeidhm é chomh luath agus is féidir tar éis a shínithe, más gá agus más iomchuí trí bhíthin cur i bhfeidhm sealadach, i gcomhréir leis na creataí dlí is infheidhme agus leis an gcleachtas atá ann cheana.

12. I gcás ina mbeadh sé de rún ag ceachtar den dá pháirtí an Prótacal a fheidhmiú go ceann tréimhse éiginnte, aontaíonn an tAontas agus an Ríocht Aontaithe nach mbeadh sin i gcomhréir lena n-oibleagáidí faoi Airteagal 2(1) den Phrótacal agus faoi Airteagal 5 den Chomhaontú um Tharraingt Siar. Dá measfadh an tAontas nó an Ríocht Aontaithe go raibh an páirtí eile ag gníomhú mar sin tar éis don Phrótacal teacht i bhfeidhm, d'fhéadfadh an páirtí sin úsáid a bhaint as an sásra um réiteach díospóidí atá leagtha síos in Airteagal 167 go hAirteagal 181 den Chomhaontú um Tharraingt Siar.
13. Má thagann díospóid chun cinn i ndáil le hAirteagal 5 den Chomhaontú um Tharraingt Siar agus le hAirteagal 2(1) den Phrótacal, rachaidh an tAontas agus an Ríocht Aontaithe i mbun comhairliúcháin láithreach sa Chomhchoiste. Féachfaidh siad leis an díospóid a réiteach go tráthúil, agus é d'aidhm leis réiteach a aontú go comhpháirteach. D'fhonn réiteach den sórt sin a éascú, cuirfidh an dá pháirtí bonn cirt réasúnaithe i scríbhinn i dtaca lena sheasamh féin agus tabharfaidh sé freagra i scríbhinn don pháirtí eile.
14. Faoi sásra um réiteach díospóidí, dá ndéanfaidh an painéal eadrána rialú go ngníomhódh páirtí arb aidhm dó an Prótacal a chur i bhfeidhm go ceann tréimhse éiginnte, bheadh an rialú sin ceangailteach ar an Aontas agus ar an Ríocht Aontaithe. I gcás nach ndéanann páirtí rialú a chomhlíonadh ar bhonn dianseasmhach, agus dá bhrí sin nach ndéanann an páirtí sin a chuid oibleagáidí a chomhlíonadh faoin Chomhaontú um Tharraingt Siar ar bhonn dianseasmhach, d'fhéadfaí leigheasanna sealadacha a bheith ann dá thoradh sin. Faoi dheoidh, bheadh sé de cheart ag an páirtí éagóirithe a chuid oibleagáidí faoin Chomhaontú um Tharraingt Siar (seachas Cuid a Dó), lena n-áirítear an Prótacal, a chur ar fionraí ar bhonn aontaobhach, comhréireach. Féadfar fionraí den sórt sin a choinneáil mura ndéanann an páirtí ciontach na bearta is gá chun an rialú ón bpainéal eadrána a chomhlíonadh.

15. B. I nDÁIL LE COIMIRCI LE hAGHAIDH TUAISCEART ÉIREANN

16. Ní dhéanann an Prótacal difear do nó ní ghabhann sé ionad fhorálacha Chomhaontú 1998 ar dhóigh ar bith. Go háirithe, ní athraíonn sé beag ná mór na socruithe faoi Shraith II de Chomhaontú 1998, a leagann amach gur ábhair a bheidh le cinneadh ag Feidhmeannas Thuaisceart Éireann agus ag Rialtas na hÉireann iad na réimsí comhair Thuaidh-Theas a thagann faoina n-inniúlachtaí féin faoi seach.
17. I gcomhréir le hAirteagal 15(5) den Phrótacal, aon ghníomh nua ón Aontas a thagann faoi raon feidhme an Phrótacail, ach nach leasaíonn nó nach ngabhann ionad gnímh ón Aontas a líostaítear sna hIarscríbhinní a ghabhann leis an bPrótacal, beidh comhaontú na Ríochta Aontaithe sa Chomhchoiste ag teastáil le go gcuirfí leis an Iarscríbhinn ábhartha é a ghabhann leis an bPrótacal.
18. An tAontas agus an Ríocht Aontaithe, deimhníonn siad nach gcuireann siad cosc ar an Ríocht Aontaithe rannpháirtíocht ionadaithe Fheidhmeannas Thuaisceart Éireann a éascú, mar chuid de thoscaireacht na Ríochta Aontaithe, sa Chomhchoiste, sa Choiste maidir le saincheistean a bhaineann le cur chun feidhme an Phrótacail, ná sa mheitheal chomhairleach chomhpháirteach, i gcás ábhair a bhaineann go díreach le Tuaisceart Éireann.

C. I nDÁIL LE hAIRTEAGAL 184 DEN CHOMHAONTÚ UM THARRAINGT SIAR

18. Is é is cuspóir le hAirteagal 184 den Chomhaontú um Tharraingt Siar, agus an cuspóir sin amháin, oibleagáidí díchill a chruthú le haghaidh an Aontais agus na Ríochta Aontaithe chun caibidlíocht a dhéanamh maidir le comhaontuithe lena rialaítear an caidreamh sa todhchaí agus nach bhforchuirtear aon oibleagáidí leis an bhforáil sin i dtaca leis an raon feidhme críochach a bhaineann le comhaontuithe den sórt sin. Dá bhrí sin, níl aon oibleagáid ná toimhde, ar bhonn na forála sin, gurb ionann an raon feidhme críochach a bheidh ag na comhaontuithe sin agus an raon feidhme críochach dá bhforáiltear in Airteagal 3 den Chomhaontú um Tharraingt Siar.